

Prædiken til 2. søndag efter Helligtrekonger – 15. januar 2017

Salmer:

16 O Gud! hvor er du mer end skøn

22 Gådefuld er du, vor Gud

289 Nu bede vi den Helligånd

143 Med den enbårnes herlighed

476 Kornet, som dør i jorden

164 Øjne, I var lykkelige

Tekstlæsninger: 2. Mosebog 33,18-23, Romerbrevet 12, 9-16a, Johannesevangeliet 2,1-11

Mennesket har ofte drømt om at kunne forvandle én ting til noget andet. I mange hundrede år var det alkymister, som forsøgte det. Alkymi var en slags forløber for moderne kemi og byggede på den græske filosof Aristoteles' tanke om, at alt i universet bestod af de fire elementer: jord, vand, ild og luft. Derfor var det i princippet muligt at forvandle halvkedelige metaller som kobber eller kviksølv til mere spændende metaller som guld. Alt materiale havde nemlig indbygget en guddommelig stræben mod større fuldkommenhed. I alkymien var opgaven at rykke på deres sammensætning af jord, vand, ild og luft, og forvandle et gråt metal til et andet mere herligt metal.

Derfor eksperimenterede alkymisterne med forskellige gærings- og destillationsprocesser, og de var de første, som det lykkedes at fremstille ren alkohol ved destillation af gærede blandinger.

I dag har den moderne videnskab forladt alkymien og den kan mest fremkalde et smil på læberne hos den historisk interesserede.

At forvandle gråt metal til guld. Sådan har mennesket så mange sære ting for. Vi er indimellem virkelig optagede af verden omkring os, af skaberværket, og fyldes af en dyb trang til virkelig at trænge ind i det og helt gennemskue det. Vi stirrer intenst på verden og får næsten nogle gange indtryk af, at vi kan se helt ind til grundelementerne.

Måske kan I huske de bøger med 3d-billeder, som var populære for omkring 15 år siden? Man skulle kigge intenst på et billede i nogle øjeblikke, ja, nærmest kigge igennem papiret, og så

pludselig dukker et andet billede op med dybde. Sådan længes vi efter at se verden i alle dens faconer.

Andre gange driller 3d-billedet, og lige meget hvor meget vi stirrer på papiret, så kommer der ikke andet frem end de mærkeligt formåsløse kruseduller.

Vi begyndte gudstjenesten med at synge Brorsons salme ”O Gud! hvor er du mer end skøn”. En lovprisning af Guds skønhed og herlighed. Tredje vers lød sådan her:

*”Men er det ej en skændig ting,
den største part så blind omkring
i denne verden vanker!
Din skabning ser man daglig på,
dog ser man, som man ikke så,
og går i andre tanker.
Ild, vand, luft, sand,
sol og stjerne, hver en kerne,
hver en dråbe
Herrens herlighed udråbe.”*

Hvad ser vi, når vi ser på verden? Ser vi skabt skønhed eller ser vi formåsløs forvirring? Har vi virkelig åbnet øjnene for skønheden i skaberværket, og at det vidner om Guds herlighed? Hvad enten det er solskinnet på en frostklar vinterdag, en flok rådyr, der krydser en nysået mark eller stjernernes uendelige antal.

Brorson nævner endda de fire elementer: ild, vand, luft, sand. Også de udråber Herrens herlighed. Ikke fordi de kan forvandles til noget andet, men for det, de er i sig selv. De er skønne, fordi de er skabte af Gud.

Der er en stor herlighed i skaberværket, og det vidner om Gud, både at han findes, og at han er skøn. Det kan jeg i hvert fald ikke lade være med at tænke på, når jeg vandrer omkring i det.

I dagens tekst fra Det Gamle Testamente udbryder Moses: ”Lad mig dog se din herlighed.” Ikke herligheden i skaberværket, sporene fra Guds skaberhånd, men selve Guds herlighed. Moses havde vandret så tæt med Gud, at han turde stille det spørgsmål.

Tør vi? Tør du? Tør vi virkelig be' om at se Gud selv og hans herlighed, eller nøjes vi med at gå en tur i skoven og beundre den, for den ved vi da, hvor er, og så er vi sikre på ikke at blive skuffede?

Moses turde. Og Gud afviste ham ikke og henviste i stedet til sit skaberværks skønhed. Nej, Gud gav ham lov. Moses måtte se Gud og hans herlighed. Dog ikke forfra, ikke Guds ansigt. Men Gud gik forbi ham i al sin skønhed og herlighed.

Moses' vandring med Gud er en fascinerende beretning, som vi kunne bruge meget mere tid på. Men i dag vil vi nøjes med at lære, at hvor skønt og herligt skaberværket end er, så kan vi ikke se Gud i det. Det vidner om Gud, det peger måske nok på Gud. Men billedet er ikke klart nok. Vi kan se, at der findes en Gud. Men vi kan ikke vide, hvordan han er, hvad han tænker præcist om os og hvordan han handler her i verden. Derfor må vi kigge et andet sted hen, på Gud selv, hvis vi vil se klart.

Og vi kan lære, at skellet mellem Gud og mennesker stadig var så stort, at Moses ikke kunne se Gud forfra. Guds herlighed og hellighed ville have udslettet Moses. Så stor og ren og herlig er den almægtige Gud.

Men med Jesu fødsel på jord er noget nyt sket. Ikke noget nyt internt i Gud, men noget nyt i Guds forhold til sit skaberværk. Som det hedder i første kapitel i Johannesevangeliet, kapitlet forinden beretningen om vand, der bliver forvandlet til vin i Kana:

”Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.”

Det er det banebrydende budskab i Det Nye Testamente. Guds Ord, Guds herlighed, er blevet menneske. Med krop, sind, sjæl og tanker. Ører, næse og mund. Et ansigt! Når mennesker fik øjenkontakt med Jesus, så så de Gud ansigt til ansigt. Så stirrede de direkte på Guds skønhed og herlighed. Så så de på ham, som hersker med nåde, kærlighed og barmhjertighed.

I dagens prædiketekst er Jesus i begyndelsen af sit virke. Ja, han har kun lige kaldt de første disciple til sig, og er nu inviteret til en bryllupsfest sammen med sin mor, og tager sin disciple med.

Jeg blev gift i sommers og vi havde virkelig sørget for, at der var vin nok. Vores gæster var ikke dem, som drak allermest, så der blev en del flasker til overs. Men det var vigtigt, at der var nok.

Men i brylluppet i Kana slipper vinen op undervejs, og det fortæller Mor Maria til Jesus. Det er svært at blive helt klog på deres dialog, især Jesu svar til Maria. Jesu svar kan lyde lidt kold og afvisende, som om han er træt af, at hun forstyrrer ham med et småproblem. Det skal nok nærmere oversættes og forstås som, at Jesus stille konstaterer, at det ikke er deres problem. Det må være værtens opgave at sørge for, at der er vin nok.

Og så Jesu ord om, at hans time endnu ikke er kommet. I Johannesevangeliet er udtrykket ”min time” et udtryk, Jesus bruger om den tid, hvor han skal lide og dø. Den er endnu ikke kommet. Sandt nok. Jesus siger dermed også indirekte, at fordi den time netop ikke er kommet endnu, så *er* der netop tid den slags småproblemer, som de oplever her ved festen.

Maria forstår Jesu ord og beder tjenerne om at lystre ham. Hvad mon hun har tænkt? Har hun tænkt, at nu viser Jesus virkelig sin herlighed fra Gud? Nu træder Guds søn i karakter? Har hun mon længselsfuldt gået og ventet på det i alle de foregående 30 år?

Jesus går i hvert fald i gang. Ikke under stort på styr. Det er jo ikke pænt at stjæle opmærksomheden fra brudeparret og det ville have været pinligt, ja, måske skamfuldt for dem, hvis alle gæsterne fandt ud af, at der ikke var mere vin. Jesus beder stille tjenerne om at fylde seks vandkar af sten, som stod lige i nærheden. Hvert kar har kunnet rumme cirka 100 liter, så i alt bliver det til 600 liter.

De bliver stille og rolig fyldt, og Jesus beder derefter tjenerne om at gå hen til skafferen med noget af vinen, så han kan smage den. Vi hører ikke noget om, at tjenerne fortæller om, hvor vinen kommer fra - at det er Jesus, som har gjort et under. Kun at skafferen kalder på brudgommen og siger, at vinen er god og undrer sig over, hvorfor den gode vin først bliver sat frem her til sidst.

Det er et mærkeligt underspillet under, som Jesus indleder sit offentlige virke med. Han gør det ikke direkte, kun indirekte. Han beder tjenerne om at fylde karrene og mens de gør det, bliver vandet så til vin. Ikke noget med at Jesus lægger sine hænder på karrene eller beder en høj bøn om, at vandet må blive til vin. Det hele sker stille og roligt. Og sandsynligvis var det kun få mennesker, som opdagede underet. Tjenerne, Maria, og hans disciple. Det virker ikke til at skafferen eller brudeparret opdagede det.

Men underet virkede. Det var det første af de tegn, som Johannesevangeliet fortæller om. Jesu disciple troede ham og forstod lidt af den herlighed, han havde.

Selvom underet ikke vækker så stor opmærksomhed, er det alligevel påfaldende, at Jesu første under i Johannesevangeliet er at lave vand til vin. Vand er en af de helt nødvendige ingredienser i vores liv, og det var endda et af Aristoteles' fire elementer. Det er en af livets byggesten. Så det har høj værdi i sig selv, uden at det bliver forvandlet til noget andet. På samme måde som skaberværket har høj værdi og skønhed i sig selv uden at det bliver forvandlet til noget andet, ja, og ligesom vi mennesker har høj værdi og skønhed i os selv, uden at vi forvandles til noget andet.

Vi *kan* leve gode liv på vand og overleve helt fint. Men det liv Jesus tilbyder er så meget bedre end det liv, vi allerede har. Det er et liv med vin. Det er et liv af en ædlere og skønnere karakter. Et liv i herlighed og fest, et liv i fejring. Et liv, som indimellem kan skinne. Ikke til oplysning eller til ære for os selv, men til oplysning for andre og til ære for Gud.

Jeg ved ikke, hvad status er på dit livs vand? Om du har brug for at blive forvandlet? Længes efter at få en ædlere og skønnere karakter?

Jeg gør. Jeg tror, vi indimellem alle må erkende, at vores livs vand trænger til forvandling. Nogle gange er det blevet lidt for stillestående og trænger til at blive oprørt eller udskiftet. Nogle gange er det ligefrem blevet grumset og forurennet.

For der er stadig masser af elementer i os, som trænger til forvandling. Som er korrumpere og rådne, som ikke tåler dagens lys og som helt ville smelte eller fordampe, hvis det blev ramt af lyset fra Guds ansigt. Masser af grå elementer. Masser af egoistiske elementer. Masser af dømmesyge elementer.

Alt det ønsker Jesus at forvandle til noget herligere, noget skønnere. Noget, som skinner og minder mennesker om Guds herlighed.

Oftest ser vi ikke den stille forvandling, Jesus gør i vores liv. Dels fordi den sker gennem andre mennesker. Andre mennesker, som opmuntrer os, fortæller os sandheder om os selv og vandrer sammen med os gennem livets mange årstider. Dels fordi den sker gennem hans Ånd, som stille og roligt forvandler os til noget ædlere.

Jesu forvandlede 600 liter vand til vin, sikkert mere end de havde brug for til festen. Det minder os om, at livet med ham er et liv i overflod. Vi er ikke skabt til at leve grumsede og grå liv. Vi er skabt til at leve liv i overflod, liv, som skinner og vidner om Kristus, og som spreder glæde og fest hos andre.

Jesus er søn af skaberen, søn af Gud Fader selv. Derfor er det som sådan ikke et stort under, at han kan forvandle vand til vin. Han har jo skabt begge dele og har alt magt, kender grundelementerne til bunds. Derfor er der heller ikke noget i vores liv, som er så mørkt eller kedeligt eller tungt, at det ikke kan forvandles. For Jesus har skabt os og kender os og menneskelivets dybder helt til bunds.

For nogle af os er dagens spørgsmål måske, om vi tør spørge Jesus om at forvandle nogle af grundelementerne i os. ”Jesus, lad os se din herlighed” ”Jesus, kom og forvandl mit grumsede vand til ædelt vin”.

For andre af os er spørgsmålet måske nærmere, om vi tør overlade forvandlingen til Jesus. Vi vil gerne selv. Vi arbejder måske hårdt på at forbedre og forvandle os. Men i sidste ende er det Jesus selv og hans ånd, som er bedst til det, også i vores liv.

For andre af os er spørgsmålet måske, om vi faktisk tør tage imod budskabet om, at livet med Kristus er et liv i overflod. Gud er ikke en smålig Gud. Han er gavmild og ønsker at give os liv i overflod. Ikke et liv, hvor vi hele tiden må gå skamfuldt rundt og kigge ned eller lade os nøjes med en halvgrå tilværelse, men et liv i glæde, frihed og fest, med smil og frie blikke mod den blå himmel og til hinanden.

Et liv, hvor vand forvandles til vin, hvor sorg og tristhed stille og roligt bliver draget i retning af glæde og fest. Ikke fordi vi selv helt forvandles til guld eller den dyreste vin. Men fordi vi i højere og højere grad kender ham og er afhængige af ham, som har magten til at gøre det.